

El català a l'Administració de justícia

A Catalunya són vàlides les actuacions judicials, tant les orals com les escrites, fetes en qualsevol de les llengües oficials sense necessitat de traducció. Igualment, es reconeix a tothom el dret a relacionar-se, oralment i per escrit, amb l'Administració de justícia en la llengua oficial que esculli i a ser-hi atès, i no se li pot exigir cap mena de traducció.

D'aquestes disposicions legals s'infereix, clarament, que el dret d'opció lingüística correspon als ciutadans i que l'Administració de justícia ha de disposar dels mitjans personals i materials per poder fer efectiu aquest dret, i encara més quan la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, també reconeix a tothom que ho sol·liciti el dret a rebre en la llengua oficial demanada la testimoniança de les sentències i els actes resolutoris que els afecten sense retards per raó de llengua.

Així mateix, l'Estatut d'autonomia de Catalunya ha anat un pas més enllà quan, en l'apartat 2 de l'article 33, ha reconegut a totes les persones, en les relacions amb l'Administració de justícia, el dret a utilitzar la llengua oficial que elegeixin en totes les actuacions judicials i a rebre tota la documentació oficial emesa a Catalunya, i per tant no únicament sentències i actes resolutoris, en la llengua sol·licitada.

La garantia d'aquest dret d'opció lingüística queda subjecta, òbviament, al fet que jutges, magistrats, fiscals, encarregats del registre civil i personal al servei de l'Administració de justícia acreditin, en la forma establerta en les lleis, que tenen un coneixement adequat i suficient de les llengües oficials que els faci aptes per complir les funcions pròpies del seu càrrec o lloc de treball.

Els ciutadans tenen dret a rebre en la llengua oficial demanada la documentació i la testimoniança de totes les actuacions judicials

En l'àmbit a què es fa referència és on tradicionalment s'ha advertit un ús menys freqüent del català i, de vegades, fins i tot, s'ha consta-

tat una vulneració dels drets lingüístics de les persones, que, malgrat haver manifestat expressament la seva voluntat de rebre les comunicacions relatives a la tramitació d'un procediment judicial en català, han vist frustrades les seves expectatives per la manca de compliment de les disposicions legals a què s'ha fet referència més amunt.

En l'exercici de les funcions estatutàriament atribuïdes de protegir i defensar els drets i les llibertats que reconeixen la Constitució i el mateix Estatut, el Síndic té competències per supervisar, entre d'altres, l'activitat de les administracions autonòmica i local, però no així la de supervisar i resoldre sobre les actuacions professionals de l'Administració de justícia, que correspon, per disposició legal, al Consell General del Poder Judicial.

Això no obstant, en compliment del seu mandat parlamentari de protecció i defensa dels drets i les llibertats, el Síndic manté relacions de col·laboració amb l'Administració de justícia i amb el Ministeri Fiscal i, més concretament, en els casos en què rep queixes sobre presumptes vulneracions de drets lingüístics en l'àmbit de l'Administració de justícia s'adreça al president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (en endavant TSJC) per demanar-ne la col·laboració i perquè s'interessi en la mesura que sigui possible pels fets exposats en aquestes queixes.

Cal esmerçar tots els esforços a l'abast del poder judicial per impedir la vulneració dels drets lingüístics

És freqüent que el personal al servei de l'Administració de justícia invoqui determinats preceptes de la Llei orgànica del poder judicial i de la Llei d'enjudiciament civil, que estableixen que en les actuacions judicials s'ha d'usar el castellà, en tant que llengua oficial de l'Estat, per defensar que només és potestatiu l'ús d'altres llengües que també siguin oficials en el territori de la comunitat autònoma on tinguin lloc les actuacions judicials, tant en les manifestacions orals com escrites.

En definitiva, s'utilitzen les normes esmentades més amunt per sostenir l'existència d'una facultat, però en cap cas d'una obligació de fer servir

el català, malgrat la voluntat expressament manifestada pels ciutadans, la qual cosa no només suposa desconèixer la legislació autonòmica en matèria lingüística, sinó adoptar una postura contrària a la voluntat del legislador.

En el sentit apuntat més amunt també s'utilitza l'argument que jutges, magistrats, secretaris i fiscals pertanyen al Consell General del Poder Judicial i al Ministeri de Justícia, que són respectivament òrgans exclusivament estatals, i que per tant tenen com a obligatori l'ús de la llengua castellana, de manera que es fa cas omís d'un acord de la Sala de Govern del TSJC del 4 de setembre de 2007, que reconeix el dret de la ciutadania a rebre qualsevol documentació judicial en català, un cop així es demani al jutjat i sigui aquesta una còpia de l'original dictada en català o una traducció d'una dictada en castellà.

El Síndic, que ha manifestat en reiterades ocasions que cal esmerçar tots els esforços a l'abast del poder judicial per impedir la vulneració dels drets lingüístics dels ciutadans, ha trobat enguany la màxima col·laboració del president del TSJC, a qui es va adreçar per demanar informació sobre la manca de trama en català d'una citació per a la compareixença davant un jutjat del promotor d'una queixa.

El president va informar el Síndic que el secretari judicial requerit per informar sobre els fets havia mostrat un inexcusable desconeixement de la normativa aplicable i un evident menyspreu per la llengua catalana i va manifestar que havia posat els fets en coneixement de la Secretaria de la Sala de Govern del TSJC per si se'n desprengués algun tipus de responsabilitat disciplinària.

Queixa 01516/2012

El promotor de la queixa va ser citat per comparèixer en qualitat de testimoni de la part actora en un procediment judicial i, malgrat que va demanar expressament que se li lliurés la citació en català, el jutjat en va fer cas omís.

El judici es va suspendre i, malgrat la seva demanada, l'interessat va rebre una nova citació també en castellà. El president del TSJC va demanar un informe al secretari judicial sobre els fets exposats i el funcionari va esgrimir la legislació estatal i la seva qualitat de funcionari del Ministeri de Justícia per defensar que no tenia cap obligació de parlar ni d'entendre el català i encara menys de tramitar en català, llevat que es causés indefensió a una de les parts.

La seva actuació va merèixer el retret del president del TSJC, que va ordenar que tant en aquest assumpte com en qualsevol altre en què s'exerceixi el dret d'opció lingüística es doni una resposta adequada a la normativa vigent i a l'Acord de la Sala de Govern de 4 de setembre de 2007.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí](#)